

Posudek magisterské práce:

Karolína Brožová, asanace Josefova a její vídeňský vzor. Analýza veřejného mínění, diplomní magisterská práce FHS UK 2016, 67 str.

Práce Karoliny Brožové je cenná již horizontem vytýčení svého tématu: komparace procesů, resp. akcí, směřujících k moderní urbanizaci vídeňských vnitroměstských vojenských prostorů, resp. v pražském případě k náhradě stavebně a hygienicky katastrofálních vnitroměstských okrsků moderní zástavbou, je téma velmi podstatné a zajímavé. Stejně tak je cenné, že se autorka neomezila jen na tematizaci vlastních stavebních podniků, ale zaměřila se též na jejich dobovou reflexi, a to jak na obecné úrovni: v dobovém tisku, tak na diskuse odborné v rámci ustavujícího se vědomí o kulturní ceně historické zástavby a nutnosti její památkářské ochrany.

Brožová rozdělila práci do tří meritorních kapitol. První z nich (s. 10-32) zkoumá asanaci Josefova, resp. šíře pražskou situaci včetně její kritiky v podobě „bestie triumphans“. Druhá kapitola je věnována o 30-40 let starší situaci vídeňské, kterou autorka vnímá jako vzor pro pražskou asanační akci. V závěru kapitoly pak provádí i srovnání Prahy a Vídně. Třetí kapitola (s. 49-62) se zaměřuje na společenské vnímání obou plošných stavebních akcí a na jejich vztah k etablování památkové péče v Rakousku, resp. památkářské organizované veřejnosti v Praze (Klub za starou Prahu).

Problémem práce je „vypadnutí“ úvodní kapitoly o klíčové literatuře a o zkoumaných pramenech. Obdobně nevěnovala autorka pozornost ani metodologickému zázemí své práce. Vlastně nejtrpčeji však čtenář postrádá již prosté vysvětlení, proč a v jakém kontextu je možno srovnávat likvidaci vídeňských vnitroměstských barokních opevnění, zastavění glacis (chybí vysvětlení, co to bylo!) a tvorbu reprezentativního bulváru Ringstrasse s pražskou, především hygienicky motivovanou plošnou asanační areálu bývalého pražského židovského města. Návaznost obou akcí lze samozřejmě hledat v oblasti legislativy a financování, tyto aspekty však v práci přicházejí vlastně spíše v náznaku.

Důsledný kritický komparativní rozbor, nejen ilustrativní připomenutí, by zasloužila odborná kritika obou stavebních akcí: ve Vídni přicházející s generačním odstupem, v Praze zaznívající již během demolic (Ty samozřejmě nelze u obou akcí kvalitativně srovnávat: pražské ničení v jádře gotických nebo renesančních domů tu stojí proti konsensuálnímu vídeňskému snešení barokních hradeb a bastionů, paralelnímu s toutéž akcí, běžící s potleskem publika v Praze na okrajích historické zástavby.)

Problémem pilné, ale možná unáhlené autorky byl chaos a nesoustavné, až svévolné čerpání z literatury bez ohledu na to, zda citovaná a parafrázovaná díla nejsou navzájem kontradiktorická (příkladně Hruža 1996 a Pešek 1999). Zbytečná je též nadměrná, jen parafrázující závislost práce na studii K. Bečkové o asanaci z r. 1993.

V práci nebyla vychytána celá řada drobností: nepřesností i věcných chyb. Zmiňme exemplárně záměnu pozdějšího českého mecenáše Josefa Hlávky, dlouhá léta vídeňského městského stavitele, realizujícího veřejné stavby od Votivkirche po Hofoper a burzu, s architektem Josefe Zítkem.

Suma sumárum nelze tuto s nadšením a velkým zájmem napsanou práci nechat obhajovat jinak než jako dobrou.

Praha 31. srpna 2016



Prof. D. Jiří Pešek